

การพัฒนาารูปแบบสถานศึกษาพอเพียง

Development Model for Sufficiency Schools

อภิสรร์ ภาชนะวรรณ
Apison Pachanavon

อาจารย์, คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
Lecturer, Faculty of Education Thepsatri Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนารูปแบบสถานศึกษาพอเพียง และเพื่อประเมินรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง มี 3 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การสร้างรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง 2) การพัฒนารูปแบบสถานศึกษาพอเพียง 3) ประเมินรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง โดยสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสถานศึกษาพอเพียง ปีการศึกษา 2562 จำนวนทั้งสิ้น 291 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.906 สถิติที่ใช้คือค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1.รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง เป็นรูปแบบการบริหาร ด้วยกระบวนการเชิงระบบ ประกอบด้วย ด้าน 1) ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การยอมรับการบริหารสถานศึกษา และการเปลี่ยนแปลงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การบูรณาการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ บรรยากาศการมีส่วนร่วม สภาพสังคม วัฒนธรรม และนโยบายต้นสังกัด 2) กระบวนการ ได้แก่ งานบุคลากร งานวิชาการ งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป 3) ด้านผลผลิต หรือตัวชี้วัดความสำเร็จ ได้แก่ ผลลัพธ์/ภาพ ความสำเร็จของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และ ผู้เรียน และ มีการสะท้อนผลการพัฒนา ในทุกกระบวนการ

2. การประเมินรูปแบบสถานศึกษาพอเพียงมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงใน 5 ด้าน ในระดับมากที่สุด ได้แก่ การยอมรับการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ($\bar{X} = 4.65$) การบูรณาการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ($\bar{X} = 4.52$) มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ($\bar{X} = 4.39$) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ($\bar{X} = 4.15$) และด้านผลลัพธ์ภาพความสำเร็จมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ($\bar{X} = 4.22$)

คำสำคัญ: การพัฒนารูปแบบ สถานศึกษาพอเพียง

ABSTRACT

This study aimed to develop a model for sufficiency schools and investigate its feasibility. The development of model was divided in to three stages as follows: 1) building a development model for sufficiency schools; 2) developing the model; 3) investigating the feasibility of the model by administering a questionnaire to 291 school administrators, teachers, and Basic Education Board of sufficiency schools during the academic year 2019. The questionnaire, with a reliability value of 0.906, was a five-point rating scale. Data were analyzed in terms of mean and standard deviation.

Findings revealed that:

1.The administrative model for sufficiency schools was an administrative model implementing a systematic process which included : 1) Intake factors consisting of the acknowledgement of school administration and change according to the sufficiency economy principles, and an integration of curriculum and learning activities using these supportive factors: participative atmosphere, social and cultural conditions, and policies from its designated department; 2) Process comprising personnel work, academic work, budgeting work and general administration work; and 3) Outcome or success indicators involving the results/image of schools, school administrators, teachers and learners, and reflections on each process.

2. Overall, the investigation of the feasibility of the model for sufficiency schools was at a high level which impacts the development of sufficiency schools in five aspects. The highest impact was on the school management aspect: 4.65, and on the curriculum and learning management aspect: 4.52. A high impact was on the management of activities to develop learners' aspect: 4.39, the school personnel development aspect: 4.15, and the result/ success image aspect: 4.22.

Keywords: Development Model ,Sufficiency Schools

บทนำ

เศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัส ชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดกว่า 30 ปี เพื่อให้ประชาชน สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ.(2548;15) รวมถึงการพัฒนา และบริหารประเทศให้ตั้งอยู่บน พื้นฐานของทางสายกลาง คำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาประเทศ ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด (2560-2564) ซึ่งยังคงยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มุ่งให้คนเป็น ศูนย์กลางของการพัฒนาและ “สร้างสมดุลการพัฒนา” ให้ทุกมิติเป็นไปในแนวทางที่ยั่งยืนและสร้าง ความสุขให้กับคนไทย กระทรวงศึกษาธิการ และ มูลนิธิสฤติรคุณ (2557,น35) เป็นองค์กรหลัก ในการ สนับสนุนให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ทั้งในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ให้ได้รับการประเมิน เป็น สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงแล้ว (สถานศึกษาพอเพียง) ตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปัจจุบัน มีสถานศึกษาแบบอย่างการจัด กิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว (สถานศึกษา พอเพียง) แล้ว จำนวน 13,838 แห่ง สอดคล้องกับ ศาลินา บุญเกื้อ และ นันทกาญจน์ ชินประหัชฐ์, (2557, น1) กล่าวว่า การขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษา แบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์การดำเนินงานที่ดี เพื่อให้สถานศึกษาใช้ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ทั้งในด้านการบริหารจัดการศึกษา และการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักใช้ชีวิตที่ พอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากร เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าของ วัฒนธรรม ค่านิยม และเอกลักษณ์ของความเป็นไทย (อดิสร บุญโนนแต่ และ เบ็ญจวรรณ ชุตติชุต, 2559, น 1020)

กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายให้มีการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ สถานศึกษา ในทุกระดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กร ครู บุคลากรด้านการศึกษา และนักเรียน นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำหลักคิดหลักปฏิบัติตามปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง มาบูรณาการในการบริหารจัดการการเรียนการสอน ตลอดจนการประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน ก่อให้เกิดความตระหนักและเป็นหลักให้ในตนเอง และผู้อื่นอย่างยั่งยืนตลอดไป โดยมีภาพ ความสำเร็จประกอบด้วย 1) สถานศึกษานำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารสถานศึกษา และ ดำเนินกิจกรรม ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน/สังคม 2) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 3) นักเรียนมีความรู้ ทักษะ ปฏิบัติตน และดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) ผู้ปกครอง ชุมชน ดำเนินชีวิต และมีการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยได้กำหนดเป้าหมายในปี 2550 ให้มี สถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างในการจัดกระบวนการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงได้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, (2552, น4) ไม่ต่ำกว่า 80 แห่งสถานศึกษาแบบอย่างการจัด กิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว (สถานศึกษา พอเพียง) ซึ่งผลการคัดเลือก มีสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่าง จำนวน 135 แห่ง (รวมทุกระดับและทุกสังกัดที่มีการจัดการศึกษาทั่วประเทศ) ในระยะ 2 ปี 2551- 2552 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, (2552, น6). กำหนดให้มีสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างทุกจังหวัด เป็นจำนวน 800 แห่ง และในปี 2553-2554 พัฒนาและขยายผลให้สถานศึกษาสามารถนำปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบท ของแต่ละสถานศึกษาได้ครบทุกแห่งทั่วประเทศกระทรวงศึกษาธิการ 2552 โดยการน้อมนำปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา มุ่งเน้นไปสู่การพัฒนาพลเมืองยุคใหม่ให้มีความเป็นอยู่ อย่างพอเพียง ซึ่งถือเป็นเป้าหมายที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งปี 2554 เป็นปีมหามงคล ดังนั้น เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในโอกาสทรงเจริญพระ ชนมพรรษา 7 รอบ 84 พรรษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้ขับเคลื่อนเพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้เป็น “สถานศึกษาพอเพียง” มีเป้าหมายทั่วประเทศ จำนวน 9,999 แห่ง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่ตระหนักและเห็นความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดกระบวนการคิด ปฏิบัติการดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกำหนดไว้ในกลยุทธ์ที่ 2 ด้านการปลูกฝังคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย และวิถีชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเป็นกรอบแนวทางให้ สถานศึกษาในสังกัดใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา มีระบบการกำกับติดตามและการดำเนินงานระบุชัดเจน และได้กำหนดในสาระการเรียนรู้สู่ความเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ เรียนรู้ถิ่นฐานสืบสานวิถีไทย มองไกลศึกษาโลก สืบโชคชะตามนุษย์ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการประยุกต์หลักคิดจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งสิ้น ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ นโยบายในการปฏิรูปการศึกษารอบที่ 2 2552 – 2561 เป็นการปฏิรูปใน 4 ประเด็น ประกอบด้วย พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, (2552, น 4).

ในจังหวัดสระบุรี มีสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นแบบอย่างการจัดการจัดการเรียนรู้อุทิศและการบริหารจัดการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 262 โรงเรียน กลุ่มนโยบาย และแผน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สระบุรี (2562,น 45) ได้บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันสร้างประโยชน์ระหว่างองค์กร โรงเรียน และเยาวชน ซึ่งนับว่าเป็นโครงการที่กระตุ้นให้เยาวชน สถานศึกษา และชุมชนเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันอย่างพอเพียง จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, (2553,น30) ซึ่งตรงตามเจตนารมณ์ของผู้วิจัยที่ต้องการที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่าง (สถานศึกษาพอเพียง) ให้เป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบสถานศึกษาพอเพียง
2. เพื่อประเมินรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2 จำนวน 126 แห่งที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียง

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 97 แห่ง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสุ่มสำเร็จรูปของ เครซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie & D.W.Morgan, 1970: 607-610) ในสถานศึกษาหนึ่งแห่ง ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา 1 คนครู 1 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1คนรวม 1 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 291 คน และกลุ่มตัวอย่างผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 17 ท่าน เพื่อจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และ ประเมินความสอดคล้องด้านเนื้อหาขององค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ และประเมินความเหมาะสมของรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง

3. ด้านเนื้อหา

การศึกษาองค์ประกอบของสถานศึกษาพอเพียง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และ ด้านผลลัพธ์ ภาพความสำเร็จ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 126 แห่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

แบ่งการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 สร้างรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างรูปแบบของสถานศึกษาพอเพียง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวกับสถานศึกษาพอเพียง และผลการประเมินสถานศึกษาพอเพียง ของกระทรวงศึกษาธิการ (2554) จำนวน 30 แห่ง โดยการสุ่มแบบเจาะจง และ สัมภาษณ์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากโครงการเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย Thai LIS - Thai library Integrated System สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาที่ตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่าง มกราคม พ.ศ. 2558 ถึงธันวาคม พ.ศ. 2562

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสรุปผลการวิจัย Cooper, H. (2007) และแบบวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ระยะที่ 2 นำข้อมูลมาสร้างเป็นรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง และกำหนดเป็นกรอบแนวคิด

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบสถานศึกษาพอเพียง โดยการจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) นำข้อมูล ที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินความถูกต้อง ความสอดคล้องด้านเนื้อหาขององค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ ในการนำรูปแบบไปใช้กับสถานศึกษาพอเพียง ผู้เข้าร่วม จำนวน 17 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการกำหนดนโยบายวางแผนการบริหารจัดการสถานศึกษาและขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา จำนวน 5 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาพอเพียง จำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินสถานศึกษาพอเพียงจำนวน 5 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย และการวัดประเมินผล จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ เอกสารประกอบการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ และแบบประเมินคุณภาพรูปแบบ คู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินคุณภาพรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง

ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ครู และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สระบุรี เขต 2 จำนวน 126 แห่งที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียงกลุ่มตัวอย่างได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 97 แห่ง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จากตารางสุ่มสำเร็จรูปของ เครซี่และ มอร์แกน (R.V.Krejcie & D.W.Morgan 1970,P 607-610) ในสถานศึกษา 1 แห่ง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คนครู 1 คน และกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน1คนรวม 1 คน

รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแก่แบบประเมินรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง

การสร้าง และหาคุณภาพเครื่องมือ เพื่อประเมินรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง มีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาผลการประเมินสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างแบบสอบถาม

2. ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิกเคิร์ต (Likert 1967) โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

5 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

การหาคุณภาพเครื่อง

การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และผู้วิจัยนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา โดยให้ค่าคะแนนเป็น 3 ระดับ คือ -1 = ไม่สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ +1 = สอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาระหว่าง 1.00

2. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับสถานศึกษา ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา ของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.906

4. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัย ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ บุญชม ศรีสะอาด,(2554,น 121) โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการพัฒนา รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 สร้างรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง จากการศึกษาการบริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียงจากเอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างรูปแบบของสถานศึกษาพอเพียง ผู้วิจัยนำข้อมูล มาสร้างเป็นรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียง มีสาระสำคัญ 5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวชี้วัด ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ มีสาระสำคัญ ดังนี้ มีนโยบายในการดำเนินการตามนโยบาย มีแผนปฏิบัติงานประจำปี และ ติดตามผลการดำเนินการตามนโยบาย มีแผนปฏิบัติงานประจำปี และได้นำผลการติดตามมาพัฒนานโยบาย/แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาขับเคลื่อนในสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญกับความ เป็นท้องถิ่น ความเป็นไทย และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ในด้านวิชาการที่ส่งเสริมการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ความสำคัญกับความเป็นท้องถิ่น ความเป็นไทยและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมาสู่การจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ มีการวางแผนการบริหารจัดการงบประมาณ ดำเนินการตามแผนงบประมาณ ติดตามผลการดำเนินงานตามแผนงบประมาณ และนำผลการติดตามมาพัฒนาและปรับปรุง ที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีอาคารสถานที่และแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับความจำเป็นในท้องถิ่นของตนเอง อันได้แก่ ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาหรือทรัพยากรในท้องถิ่น โดยมีปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ บรรยากาศการมีส่วนร่วม สภาพสังคม วัฒนธรรม และนโยบายต้นสังกัด

ด้านที่ 2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบ 14 ตัวบ่งชี้ มีสาระสำคัญ ดังนี้ มีหน่วยการเรียนรู้ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล มีการนำหน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการจัดการการเรียนรู้ มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วม มีสื่อ และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดหา ผลิต ใช้ เผยแพร่ สื่อการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สนับสนุนการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน ที่เสริมสร้างการพัฒนาคุณลักษณะ “อยู่อย่างพอเพียง” ของผู้เรียน และ มีการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมี โดย จัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการรายงานผลการประเมิน และนำมาปรับปรุง พัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ จัดแสดง เผยแพร่ ประกวด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้

ด้านที่ 3 ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 3 องค์ประกอบ มี 15 ตัวบ่งชี้ มีสาระสำคัญ ดังนี้ มีการแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีแผนงานแนะแนว เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิต จัดกิจกรรมแนะแนวให้ผู้เรียนได้ รู้จักการวางแผนชีวิตของตนเอง ได้อย่าง สอดคล้องกับ หลักปรัชญาของ

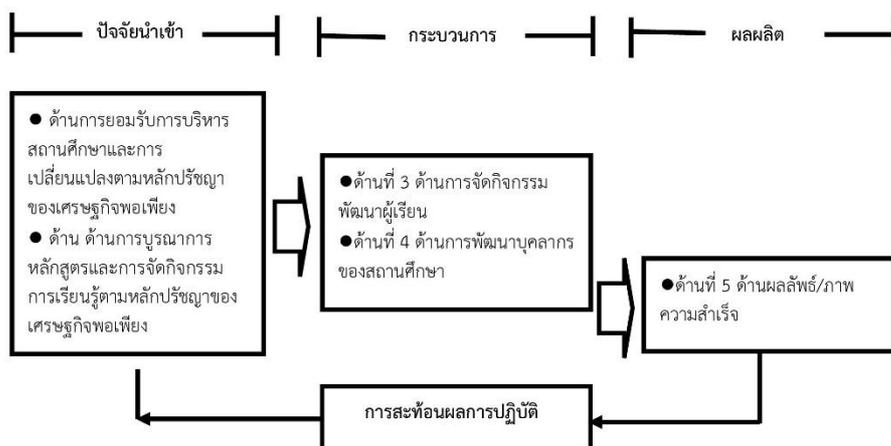
เศรษฐกิจพอเพียง มีระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถ แก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง จัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และนำผลการติดตามมาใช้พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ได้อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน เพื่อให้ผู้เรียนอยู่อย่างพอเพียง จัดกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด หรือผู้บำเพ็ญประโยชน์ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง ชุมนุม ชมรม มีการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมหลักคำสอนทางศาสนา ในการจัดกิจกรรมนักเรียน ติดตามผลการจัดกิจกรรมนักเรียน และนำผลการติดตามมาปรับปรุงพัฒนา กิจกรรมนักเรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มี กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดจิตอาสาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณประโยชน์ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา พัฒนาสถานศึกษาชุมชน ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การติดตามผลการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และ นำผลการติดตามมา ปรับปรุง พัฒนา การดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณ ประโยชน์ของผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านที่ 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา มี 2 องค์ประกอบ 7 ตัวบ่งชี้ มีสาระสำคัญ ดังนี้ การพัฒนาบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีแผนงาน โครงการ พัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ ส่งเสริมให้บุคลากรแสวงหาความรู้เกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แก่บุคลากรของสถานศึกษา การติดตามและขยายผล มีการติดตามผลการดำเนินโครงการ กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิต และปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นำผลการติดตามมา ปรับปรุง พัฒนา การดำเนินโครงการ กิจกรรมพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และขยายผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินชีวิตและปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของบุคลากรตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ด้านที่ 5 ด้านผลลัพธ์ ภาพความสำเร็จ มี 4 องค์ประกอบ 12 ตัวบ่งชี้ มีสาระสำคัญ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง บุคลากรของสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดการทรัพยากร และดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจอย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงบุคลากรอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนเพื่อส่วนรวมและสาธารณประโยชน์ บุคลากรรู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ต่างๆ และ บุคลากรดำเนินชีวิตอย่างมีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม จากกระแสโลกาภิวัตน์ ผู้เรียน มี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามมาตรฐาน การเรียนรู้หลักเศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปีการศึกษา ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัตถุ เศรษฐกิจ ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสังคม ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านสิ่งแวดล้อม และ ผู้เรียนปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรม

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยจัดสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 17 คน เพื่อประเมินความถูกต้อง ความสอดคล้องด้านเนื้อหาขององค์ประกอบ และตัวบ่งชี้ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ ในการนำรูปแบบไปใช้กับสถานศึกษาพอเพียง พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง เป็นรูปแบบการบริหารด้วยกระบวนการ เชิงระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และมี การประเมินผล สะท้อนผลการพัฒนาใน ทุกกระบวนการ ซึ่งด้านปัจจัยนำเข้าประกอบด้วยปัจจัยหลัก ได้แก่ ด้านการยอมรับการบริหารสถานศึกษา และการเปลี่ยนแปลงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบูรณาการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ บรรยากาศการมีส่วนร่วมสภาพสังคมวัฒนธรรมและนโยบายต้นสังกัด ด้านกระบวนการประกอบด้วย ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลผลิตประกอบด้วย ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ

การพิจารณาตรวจสอบเพื่อประเมินความสอดคล้องด้านเนื้อหาขององค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า มีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 2 โครงสร้างของรูปแบบมีความถูกต้อง เหมาะสม และเป็นไปได้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ภาพประกอบ 1

รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงโดยผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง โดยใช้แบบสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความเหมาะสม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 ($\bar{X} = 4.38$) ส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงใน 5 ด้าน ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการยอมรับการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ($\bar{X} = 4.65$) ด้านการบูรณาการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 ($\bar{X} = 4.52$) ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ($\bar{X} = 4.39$) ด้าน การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.15 ($\bar{X} = 4.15$) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 ($\bar{X} = 4.22$)

ตารางที่ 1 การประเมินการพัฒนาารูปแบบสถานศึกษาพอเพียง (n = 291)

การพัฒนาารูปแบบสถานศึกษาพอเพียง	\bar{X}	S.D.	ระดับการประเมิน
องค์ประกอบสำคัญของรูปแบบ 5 ด้าน			
ด้านการยอมรับการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.65	0.54	มากที่สุด
ด้านการบูรณาการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	4.52	0.60	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.39	0.54	มาก
ด้าน การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.15	0.56	มาก
ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	4.22	0.61	มาก
รวม	4.38	0.57	มาก

อภิปรายผลการวิจัย

สถานศึกษาพอเพียง เป็นสถานศึกษาที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนมีทักษะในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ให้ความสำคัญกับความเป็นท้องถิ่นและความเป็นไทย และพร้อมที่จะนำความรู้ความสามารถไปพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ พร้อมให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน จากการพัฒนารูปแบบสถานศึกษาพอเพียง ผู้วิจัย พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาพอเพียงมี 5 ด้านได้แก่ ด้านการยอมรับการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบูรณาการหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์ / ภาพความสำเร็จ จากการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของรูปแบบ พบว่า ด้านการยอมรับการบริหารสถานศึกษาและการเปลี่ยนแปลงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และด้านผลลัพธ์ ภาพความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงว่ารูปแบบสถานศึกษาพอเพียง มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูง และจากการที่ผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินสถานศึกษาพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษายอมรับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และมีความสามารถในการบริหารเชิงกลยุทธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณรัชช์ หงษ์ทอง ชนม์ชกรณ วรอินทร์ และอนุชา กอนพ่วง, (2562,น105-106) เรื่องการวิจัยและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงที่มีประสิทธิผล ว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อเปรียบเทียบแล้วสอดคล้องกัน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศาลินา บุญแก้ว และ นันทกาญจน์ ชินประห์ชัย (2557,น 136-138) ปริญญา ธรรมปียา (2557,น26) สรุปไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่เป้าหมายและ ความสำเร็จของการพัฒนาที่ได้กำหนดไว้ร่วมกัน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีความสำคัญ ส่วนด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการพัฒนาบุคลากรของ

สถานศึกษา และ ด้านผลลัพธ์ ความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ตัวชี้วัดความสำเร็จของผู้เรียน ครู และบุคลากร ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาพอเพียง มีความถูกต้อง สอดคล้อง และเป็นไปได้ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ความรู้ และประสบการณ์ในการเป็นผู้ประเมินสถานศึกษาพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการ ได้นำการปฏิบัติที่เป็นเลิศระดับประเทศ ของศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ มาสรุปและสังเคราะห์เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบสถานศึกษาพอเพียงซึ่งเป็นองค์ความรู้พื้นฐาน และเป็นแนวคิดในการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ในครั้งนี้ จึงเชื่อมั่นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้น มีคุณภาพสามารถนำไปเป็นแนวทาง การบริหารสถานศึกษาพอเพียง ได้จริง สอดคล้องกับการศึกษาของ ปรียานุช ธรรมปียา (2558, น 45) ศาลินา บุญเกื้อ และ นันทกาญจน์ บุญประพัทธ์ (2557, น 128-129) ที่พบว่าหน่วยงาน และองค์กรที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักคิด และหลักปฏิบัติในการบริหารจัดการอย่างจริงจังจะสัมฤทธิ์ผลในการขับเคลื่อนตามมาตรฐานองค์ประกอบและตัวชี้วัดของ “สถานศึกษาพอเพียง”

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การนำรูปแบบสถานศึกษาพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษา ควรศึกษาคู่มือในการประเมินรูปแบบสถานศึกษาพอเพียงให้เข้าใจ
2. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญในความสำเร็จ ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัด จึงควรพิจารณาเป็นคุณสมบัติหลักในการคัดเลือกบุคคลเข้ามาเป็นผู้บริหารสถานศึกษา
3. ควรมีการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของปวงชนชาวไทยในทุกสถานการณ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการส่งเสริมให้สถานศึกษาพอเพียงทำการวิจัย และพัฒนาตนเอง และเครือข่าย
2. ควรมีการวิจัยและพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรเพื่อให้มีความสามารถจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. สถานศึกษาพอเพียงควรศึกษาความสำเร็จที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

REFERENTS

- Boonkua, S., & Chinprahat, N. (2014). **Picture of the success of educational management based on the sufficiency economy philosophy.** Sufficiency Education Center Foundation sathirakun. Bangkok.[in Thai]
- Boonnonthae, A., & Chutichudet, B., (2016). **The method progression development to model sufficiency institution belong to high school education Office Area Zone 30 Journal of Education Mahasarakham University.** 10 [Extra]. 1014-1028. [in Thai]
- Cooper, H. (2007). **Evaluating and interpreting research syntheses in adult learning and literacy.** Cambridge MA: National Center for the Study of Adult learning and Literacy.

- Hongthong, W., Wora-in, Ch., &Konpong, A. (2019).**The research and development of effective sufficiency school administration model**. Journal of Humanities and Social Science of Graduate School Pibulsongkram Rajabhat University. 13(1), 105–106. [in Thai]
- Israngkun Na Ayuthaya, C. (2010). **King Bhumibol and the balance in development**. Bangkok: The Crown Property Bureau. [in Thai]
- Ministry of Education. (2011). **Document of school assessment role models learning activities and administration managed according to the philosophy of the sufficiency economy (Sufficiency education institution)**. [in Thai]
- Office of the Education Council. **Education reform proposal in the second decade (2009 - 2019)**. (2 nded). Bangkok: Phrinkwangraphic. [in Thai]
- Office of the Royal Development Projects Board. Publication. (2005). **Royal Development Study Center**. Bangkok. Office of the National Economic and Social Development Council. [in Thai]
- Saraburi Provincial Education Office.(2011). **Strategy towards the philosophy of the sufficiency economy to learning in school (2015 - 2019)**. Saraburi: Policy and Planning Group. [in Thai]
- Srisa-ard, B. (2011). **Basic research (9thed)**. Bangkok: Suviriyasan. [in Thai]
- Thampiya, P. (2014). **Propulsion sufficiency Economy philosophy in education (2006 - 2014)**.Bangkok: Sufficiency Education CenterFoundationYuwasathirakun. [in Thai]
- Thampiya, P. (2015). **Propulsion sufficiency economy philosophy in education (2006 - 2015)**. Bangkok: Sufficiency Education Center Foundation Yuwasathirakun.Foundation sathirakun. The approach for propelling sufficiency education institutions to sustainability.[Online 2014]. [in Thai]
- The twenty-one National Economic and Social Development Plan (2017 - 2021). Bangkok. (2016). **Office of the Education Council.Education reform proposal in second decade (2009 - 2018)**.(2nded). Bangkok: Phrinkwangraphic. [in Thai]